

229. Koppányszántó, Csát

(Tolna megye) Ő, Kö

A falutól DK-re, a Koppány D-i partján Torma István 1962-ben azonosította a középkori Csát falut 150×400 m-es területen (92. lh.). 1997-ben jómagam lokalizáltam a falu templomának helyét.

2003. május 1-jén a lelőhelyet újra bejártam. A templom foltja kb. 20×10 m-es, Ny–K irányú, téglalap alakú kő- és téglatörmelékes foltként jelentkezett. A felszínen sok volt az embercsont, szinte kizárólag a templomtól DDK-re, kb. 10 m hosszán. A templomtól DK-re kb. 20 m-re egy kör átmetszetű kő töredékét (oszlop-törzs?) találtam a szántásban. A lelőhely K-i szélén őskori cserepek jelentkeztek, az őskori lelőhely részben fedi a középkori falut.

K. NÉMETH ANDRÁS

230. Koroncó határa

(Győr-Moson-Sopron megye) U, R, B, V, LT, Ró, H, Á, Kö, Kú

A terepbejárásokra Koroncó község rendezési tervéhez kapcsolódó régészeti örökségvédelmi hatástanulmány előkészítése során került sor 2002. október–2003. május 31. között. Cél a település területén található már ismert régészeti lelőhelyek azonosítása, illetve a megadott településfejlesztési térkép alapján a várhatóan beépítésre és belterületbe vonásra kijelölt területek régészeti szempontú vizsgálata, állapotfelmérése volt.

A KÖH adattárában 26 azonosítható lelőhelyet tartanak nyilván a területről, valamint egy lelőhely (Kölesdomb) Győr–Gyirmót 14. sz-ként szerepel, de jelenleg Koroncó közigazgatási területéhez tartozik. Ezekből 25 lelőhelyet sikerült azonosítani. 15 új területet vizsgáltunk, melyek közül 7 bizonyult új lelőhelynek, a fennmaradó 8 terület pedig objektív okok (már nagyra nőtt vegetáció, bekerítés) miatt nem volt bejárható. Két terület – Pagonyalja és Zöldmajor, a távolabbi tervekben lakóparkként, illetve szabadidős területként szerepel – jelenleg terepbejárással nem vizsgálható, mivel nagyrészt erdő.

A terepbejárás során azonosított lelőhelyek jellege: 8 neolitikus, 5 rézkori, 19 bronzkori, 3 kora vaskori, 4 kelta, 5 őskori (általában), 13 római kori, 2 honfoglalás kori, 8 Árpád-kori, 13 középkori, 3 kora újkori.

M. EGRY ILDIKÓ

231. Körösladány, belterület

(Békés megye) Ø

Körösladány község belterületén 2003. április elejétől július közepéig folytak a települési szennyvízhálózat-építési földmunkák és azzal párhuzamosan a mi régészeti felügyeletünk.

2003-ban gyakorlatilag a település teljes belterületét érintette a földmunka. Régészeti felügyeleti mun-

kánk nagyobb részt az aktuálisan kiásott árkok, illetve jobbára csak kisebb árokszakaszok metszetalainak vizsgálatából, valamint az árkokból kitermelt föld vizsgálatából állt. A kiásott árkokban régészeti korú, értékelhető leletanyagot nem találtunk. Ez az érdekes, negatív eredmény a már ismert régészeti lelőhelyek területére is érvényes, különösen érdekes ez a református templom környékére, ahol a múltban több alkalommal is embercsontokat és sírokat találtak a földmunkák során. Az árkokból néhány alkalommal régészeti szempontból nem értékelhető, 19. századi kerámia került elő. Több esetben jól megfigyelhető volt, hogy a szennyvízvezeték árkat egy igen vastag, újkori feltöltési rétegbe ásták bele.

LISKA ANDRÁS

232. Körösladány, belterület

(MRT 6. k. 7/111 lh.)

(Békés megye) Kö, Ú

2003. augusztus 11-én értesítést kaptunk, hogy a Tüköry Lajos Általános Iskola előtt egy kisebb szakaszon vízvezeték javítása során téglák kerültek elő. Másnap megtekintettem a helyszínt. Az iskola az 1805-ben épült Wenckheim kastélyban van, mely később a Merán családé volt.

Az árkot közvetlenül az iskola kapuja előtt, kissé ferdén ásták ki, kb. 120 cm mélyen találták a téglákat. Egy részük, a megfigyelés szerint, mintha alapozás megmaradt része lett volna, a többi szétszórt törmeléknek tűnt.

A téglák között több méretű volt, de valamennyi laposabb a ma használatos tégláknál. A kisebb, lapos példányok mellett nagy, széles, szintén lapos téglákat is találtak. Legalább 5 eltérő típust figyeltem meg. Két nagyobb méretű téglán kidomborodó H, egyen pedig M betű volt látható. A téglák többsége jó minőségű, újkorinak tűnő, de néhány darab törésfelülete alapján esetleg korábbi (középkori) is lehet. Ezek szerkezete nem olyan tömör, mint a többié. Néhány téglát mintha másodlagosan megégett volna. Ezek súlya nagyobb, mint a többié, és mintha valamilyen fémmaradványt tartalmazna. Érdekes a kötőanyag is, mely egyes téglákon agyagszerű. Ezek lehettek az alapozásban. A téglák másik részén a szokásos habarcs nyomait figyeltem meg. A téglák egy része esetleg padlót, járdát borított.

MEDGYESI PÁL

233. Köröstarcsa, Ürmöshát

(Békés megye) Á

2003. augusztus 9-én egy köröstarcsai lakos egy kétélű acélkardot hozott be a Munkácsy Mihály Múzeumba. A tárgyat 2000 novemberében, horgászás közben találta. A lelőhely Köröstarcsa Ürmöshát nevű határrészén, a Kettős-Körös medrére.

Az Árpád-kori kétélű kard 104,8 cm hosszú. A penge hossza 88,5 cm, szélessége a tónél 5 cm. Az egyszerű,